

Ukážka č.1

Poviem to aspoň vetríčku,
Aký mám teraz veľký žiaľ.
Vydávajú mi sestričku.
A mňa sa nikto nepýtal.

Sestrička biela, veselá,
Ani si ma dnes nehľadá.
Keby som aspoň vedela,
Či ma už celkom nerada.

Poviem to aspoň vetríčku,
nech aspoň chvíľu pozhovie!
Vydávajú mi sestričku.

A nikto z nich mi nepovie,
kto mi už vrkoč zapletie,
na pútec vlásky predelí.
Neriekne za nič na svete.
A akí sú len veselí...

(M. Rúfus: Modlitbičky)

1. Napíšte, aký rým je v prvej strofe básni:

2. Uvedte, koľko zdobnenín je v básni (opakované počítajte len raz):

- a) štyri
- b) tri
- c) dve
- d) jedna

3. Zakrúžkujte jednu možnosť, ktorou by ste v tretej strofe nahradili slovo *pozhovie*.

- a) vyhovie
- b) počká
- c) fúka
- d) nefúka

4. Vymyslite a doplňte na vynechané miesto jedno vhodné slovo, aby vznikol rým:

- a) verím, verím, verím,
húska s bielym .....
- b) dníčkom, ktoré žijem,
vodičke, čo.....
- c) snom, čo v noci sníva,
moja hlávka.....

5. Pri porovnaní lyriky s epikou označte jednu správnu možnosť:

- a) Epika nemá dej, lyrika má dej.
- b) Epika má hrdinu príbehu, lyrika nemá.
- c) Lyrika vyjadruje city, nálady a myšlienky autora, epika rozpráva príbeh.
- d) Lyrika je veršovaná a neveršovaná, epika iba neveršovaná.

6. Pomenujte podčiarknuté umelecké jazykové prostriedky:

- a) veľký žiaľ .....
- b) Ak sa nám to nepodarí, chceme byť obdivovaní.
Ak sa nám to nepodarí, chceme byť obávaní.
Ak sa nám to nepodarí, chceme byť ľutovaní. ....
- c) kukulienka moja milá.....
- d) hory sa pýtali.....

7. Doplňte nasledovné vety:

- a) Jeden riadok v básni sa nazýva.....
- b) Rým je zvuková..... na .....
- c) Skupina veršov oddelená od ďalšej skupiny veršov sa nazýva.....
- d) Pravidelné striedanie prízvuchných a neprízvuchných slabík sa nazýva.....

8. Vymenujte aspoň troch významných slovenských básnikov:

Ukážka č.2

Radosť čerpáme zo seba a chceme ju rozdávať iným. Nekritizujeme, snažíme sa pochopiť. Ľudia majú právo robiť v živote chyby. Po búrke vždy vyjde slnko. Od prírody sme stvorení vychutnávať si život. Zmyslové orgány nás spájajú so svetom. Prostredníctvom nich vnímame nebezpečenstvo, ale aj pozitívne pocity. Na telo, ale i na dušu má pozitívny vplyv slnečné svetlo, teplo, ľudský dotyk. Počúvajte hudbu, vychutnajte si vôňu. Pocity radosti a šťastia vytvára v tele endorfíny, ktoré upevňujú zdravie a zvyšujú našu výkonnosť.

9. Čo vyplýva z ukážky č.2 (zakrúžkujte 1 odpoveď)?

- a) Humor, ktorý neuráža, je dobrý a potrebný.
- b) Pocity nenávisť, závisť a žiarlivosti sú najčastejšou príčinou chorôb.
- c) Pocity radosti a šťastia spúšťajú v mozgu hormón šťastia, sme plní energie a schopní prenášať aj hory.
- d) Spánok je pre život nevyhnutný.

10. Čo znamená výrok „Po búrke vždy vyjde slnko?“(zakrúžkujte 1 odpoveď)

- a) Po každej búrke je vždy potrebné ísť von, lebo slnko určite vyjde a dodá nám energiu.
- b) Po búrke treba zostať doma, lebo vtedy má slnko nepriaznivý vplyv na kožu človeka.
- c) To horšie v živote sa pomíne a potom nasleduje to lepšie obdobie.
- d) Po búrke ostať doma ešte aspoň dve hodiny, lebo práve vtedy sa človeku dobre rozmýšľa a vyrieši sa daný problém.

11. V ukážke č.2 sa nachádzajú vety v priradovacom súvetí v počte (zakrúžkujte 1 odpoveď):

- a) päť
- b) štyri
- c) tri
- d) dve

12. Aký typ prísudku sa nachádza vo vete: *Ľudia majú právo robiť v živote chyby.* (zakrúžkujte 1 odpoveď)

- a) jednoduchý slovesný
- b) slovesno-menný
- c) zložený slovesný
- d) zložený menný

13. Z ukážky č.2 vypíšte tri vzťahové prídavné mená.

14. V uvedenej vete určte slovom všetky vetné členy: *Zmyslové orgány nás spájajú so svetom.*

15. Počúvajte hudbu, vychutnajte si vôňu. Podstatné mená v uvedenej vete rozvite:

a) zhodným prívlastkom

.....

b) nezhodným prívlastkom

.....

16. Utvorte antonymum k slovu pozitívne:

17. Vypíšte z ukážky č. 2 vetu, v ktorej sa nachádzajú dve príslovky:

18. Doplňte tabuľku:

Podstatné meno	Genitív, pl.	Skloňovací vzor
cibuľa		
kompót		
slečna		
polienko		
vlastnosť		